

باسمه تعالی

خلاصه چهارمین پیش نشست تخصصی کارگروه اصلاح ساختار مالیاتی حمایتی

عنوان نشست: پایدارسازی تأمین مالی نظام حمایتی با تأکید بر نظام مالیاتی اسلام

تاریخ برگزاری نشست: ۱۴۰۲/۰۴/۱۰

حاضران در نشست: دکتر محمدرضا کارگر، دکتر مهدی رضوان، دکتر زینب مرادی نژاد، دکتر اسماعیل

گرگی پور

خلاصه نشست

دکتر کارگر

- 1- علی رغم افزایش ظاهری منابع حمایتی کشور، رشد واقعی بودجه حمایتی نزولی بوده.
- 2- نزولی بودن بودجه حمایتی باعث بازتولید فقر شده.
- 3- برای جلوگیری از این امر باید منابع بودجه حمایتی پایدار شود و بر اساس تحقیق انجام شده در مؤسسه کار و تأمین اجتماعی، یکی از سازوکارهای پایدارسازی، استفاده از مالیات اسلامی مانند خمس، زکات و... می باشد.
- 4- برای مداخله هدفمند در حوزه حمایتی چند مقدمه باید فراهم شود: اول اولویت بندی نیازهای جامعه هدف و کمک های نهادهای حامی. دوم جامعیت نظام اطلاعات هزینه درآمد افراد و خانواده ها. سوم اجماع بر مرجع ملی سیاست گذاری و مدیریت منابع و مصرف در راستای هم سوئی و هم افزائی منابع و بودجه های حمایتی، اقدامات و تلاش های حمایت گران، مصارف، میزان دسترسی و برخورداری ها.
- 5- باتوجه به خاصیت بازتوزیعی مالیات اسلامی، بیشترین فایده مالیات اسلامی را می توان در حوزه حمایتی قلمداد کرد.
- 6- در حوزه های علمیه و در حوزه مسئولیت های اجتماعی شرکتی منابع حمایتی وجود دارد که باید با ایجاد سازوکاری هم اطلاعات جامعه هدف این دو حوزه مشخص شود و سازوکار حمایتی به روزرسانی شود.
- 7- این سازوکار باید در عین یکپارچگی، باید دارای افراز باشد. یعنی مسئولیت ها و حیطه اختیارات و وظایف کامل مشخص و جداسازی بشود.
- 8- بهترین سازوکار برای این اقدامات "استقرار نظام ملی احسان و نیکوکاری" است.
- 9- برای استقرار نظام ملی احسان و نیکوکاری چهار گام اساسی باید برداشته شود: گام اول همراهی و تبادل نظرات و اطلاعات نهادها و سازمان های دولتی و غیردولتی جهت هم افزایی ظرفیت و توانمندی و تقسیم کار درست. گام دوم ساماندهی کردن منابع مالیات های اسلامی و مسئولیت اجتماعی نهادها و سازمان ها با تشویق آنها به هم راستائی با الگوی مداخلات حمایتی مورد اجماع و مصوب. گام سوم سطح بندی و استانداردسازی ارائه خدمات حمایتی، مبتنی بر بهسازی اطلاعات و شاخص ها، وسع سنجی و دسته بندی هوشمند نیازمندان و ارائه سازوکار دقیق و شفاف تخصیص حمایت ها. گام چهارم استقرار یک نهاد فراگیر ملی و جهت ساز دینی، دولتی و مردمی به منظور نظارت و تنظیم گری.

دکتر موسوی نیک

- 1- ابتدا باید موتور تولید فقر متوقف شود و تا این اتفاق رخ ندهد نظام حمایتی نمی تواند وظیفه خود را به درستی انجام بدهد.

- 2- در شرایط کنونی اگر بناست حمایت اتفاق بیفتد دولت نباید وجوهات و کمک‌های مردمی را جمع کند و به صلاحدید خود هزینه کند. بلکه باید در زمینه ارائه اطلاعات به مراجع و... انجام وظیفه کند. یا در زمینه معافیت‌های مالیاتی به خیرین و تشویق آنها کمک کند و یا در زمینه رتبه‌بندی مؤسسات خیریه و برندینگ آنها کمک کند.
- 3- مصادیق یاد شده هم نیازمند زیرساخت‌هایی است. مثلاً در حوزه اطلاعات، اول دولت باید دارای بانک اطلاعات جامع و کاملی در حوزه فقر و یا حمایت‌های انجام شده باشد تا بتواند کمک اطلاعاتی کند.

دکتر مرادی‌نژاد

- 1- نکات را ناظر به گام اول مبحث آقای دکتر کارگر و در سه محور کلی بیان می‌گردد: اول اصل اساسی که نظام‌های مورد اشاره در گام اول باید داشته باشند. دوم ویژگی‌های ساختاری که این نظام‌ها باید داشته باشند. سوم استراتژی‌هایی که این نظام‌ها باید داشته باشند.
- 2- دولت نباید متصدی‌گرایانه عمل کند؛ بلکه خود شرکت‌ها، مؤسسات خیریه و... باید بین خودشان تقسیم وظایف کنند و دولت کمک کار باشد.
- 3- این سازمان‌های حمایتگر باید از نظر ساختاری غیرسیاسی باشند. حلقه واسط بین جامعه و دولت باشند. باید در زمینه ارتقای مشارکت عمومی نقش ایفا کنند. باید رویکردهای نوآورانه داشته باشند. باید بتوانند بر روی مناطق توسعه‌نیافته تمرکز کنند و این مناطق را به‌درستی به پیشرفت برسانند.
- 4- استراتژی‌ها دو بخش دارند: اول استراتژی‌های طرف دولت. اول تغییر در تفکر و عملکرد دولت مثلاً دولت سازمان‌های مردم‌نهاد را زیردست خود نداند؛ بلکه همراه خود در راه خدمت‌رسانی به جامعه بداند و یا اینکه دوم اینکه ظرفیت این سازمان‌ها را در نظر بگیرد و متناسب با ظرفیت این سازمان‌ها، به آنها مسئولیت واگذار کند. دوم استراتژی‌های طرف سازمان‌هایی مردم‌نهاد که عبارت‌اند از: اول بهره‌وری خردمندان از ظرفیت‌های جامعه از طریق ارتباط‌گیری درست بیرون از سازمان و جلب همکاری. دوم تسهیلگری و کارگزاری تغییر از طریق شناسائی درست و کامل مسائل هر منطقه و رساندن آن مسائل به گوش مسؤولین مربوطه. سوم ترمیم‌کنندگی مشارکت اجتماعی. چهارم توسعه خودآگاهی سازمانی از طریق ایجاد ارزش‌های اصیل سازمانی و تطبیق ارزش‌های سازمانی بر ارزش‌های خارج از سازمان و شناخت جایگاه سازمان‌های مردم‌نهاد.

دکتر رضوان

- 1- نکاتی که آقای دکتر کارگر فرمودند ناظر بر نظام پلتفرمی است نه ازین‌بردن ساختار سازمان‌های مردم‌نهاد.

دکتر گرجی پور

- 1- در گام نخست باید ارتباط نظام مالیاتی مرسوم و نظام مالیاتی اسلامی مشخص شود.
- 2- برخی از منابع تأمین مالی نظام حمایتی قبلاً هم در قانون، شناسائی آنها تکلیف شده؛ اما عمل نشده.